

Kanadai Magyar Ujság
 Kanada és az angol
 birodalom legjelentősebb
 magyar lapja.
 Helyi elosztás
 Előfizetés évi \$3.00
 Kifizetés havonta \$3.00
 Szabványos, kőnyomtatás
 és nyomtatás.
 Winnipeg, Man.
 296 1/2 Main Street

Kanadai Magyar Ujság

Canadian Hungarian News
 Canadian Magyar Ujság
 is the leading Hungarian
 Newspaper with the largest
 circulation in the British
 Empire.
 Issued every Saturday.
 Subscription Price
 In Canada \$3.00
 In foreign countries \$3.60
 Office and printing plant
 296 1/2 Main Street
 Winnipeg, Man.

VOL. VI. ÉVFOLYAM

WINNIPEG, MANITOBA, 1929. MÁRCIUS 16. SZOMBAT

NO. 11. SZAM.

THE IDES OF MARCH

March 15th is a day which all Hungarians no matter where they are, are celebrating as a holiday dedicated to the memory of Freedom, Liberty and Independence. It was on this day in 1848 that the national consciousness of Hungary asserted itself and our Nation under the leadership of the famous poet Petöfi and our great statesman Kossuth issued a manifesto consisting of twelve points setting forth the demands for complete freedom of speech and thought, freedom of the press and all those liberties which were deemed essential for the development of Hungary along national lines. And the work commenced on this day shortly bore its fruits. Under the pressure of the nation's demand the King soon formed his first constitutional Cabinet and though shortly thereafter on the advice of his Austrian counselors he endeavoured to crush our national spirit by the force of arms, and in 1849 with the assistance of his Russian Allies he also succeeded in conquering the country, yet the seeds of national independence fell on a fertile ground and blossomed forth into the blooms of Hungarian nationalism.

In the darkest hours of oppression which followed our defeat of 1849, when the best of our race were either exiled or suffering in Austrian prisons, that hope or rather assuredness in a better future continued to live in every Hungarian heart. And in 1867 the final compromise was made with Austria. The King was crowned with the Holy Crown of St. Stephen, a constitutional Government was formed and Hungary commenced an era of prosperity and development un-dreamt of. And then the terrible world calamity came. Though we had no direct interest to go to war, yet under the pressure of circumstances we were forced into the conflagration. And when Armistice came, it was our country which suffered most. Two thirds of our territories were taken, millions of our fellow countrymen are forced to live under an alien yoke.

Yet on the anniversary of this fifteenth day of March let us remember that the night is always darkest just before the breaking of the dawn. Mutilated, torn and dismembered, bleeding from a thousand wounds, as our Fatherland is, yet that true Hungarian Spirit of Freedom, Liberty and Independence lives in every Hungarian heart. We are seemingly crushed, yet we shall again come to life. The world at large is slowly but surely beginning to realize the fatal mistake which was made by the unjust Treaty of Trianon. Every day our cause has more and more friends, friends who raise their voices in our favour.

And surely the day will come when the falsehoods of our greedy neighbours will crumble to the dust and Hungary will be resurrected again. Reminiscing on this day let us remember that Justice is on our side. Let the hope in a better future, in the re-awakening of Hungary live in every true Hungarian heart. Let us all spread the word of tragedy of our motherland wherever we are, let us win a friend for our cause, and victory shall be ours. Spring is but a few days ahead of us, let us hope that this season will also bring to Hungary the first tender flowers of success and that in the near future on this fifteenth day of March all Hungarians will again be united one flag and one rule and will all be able to celebrate together the holiday dedicated to the Trinity of Freedom, Liberty and Independence!

HORDÓSY IVÁN MEGVÁLT A KANADAI MAGYAR UJSÁGTOL

A Kanadai Magyar Ujság Rt. igazgatósága ezúton közli, hogy megszűntette a szerződéses viszonyt Hordósy Ivánnal, aki a Kanadai Magyar Ujságot 1924 óta szerkesztette. Hordósy főszerkesztő távozására a lapunk szerkesztését Payerle Béla vette át, kinek Bácskai néven megjelent írásait még saskatchewan-i farmerek idejéből, évek óta ismeri a Kanadai Magyar Ujság olvasókörzöse.

MEGJART SZEGÉNY SZOMJAS LEGÉNY

COBALT, Ont. március 10. — Tegnap este beállított az itteni postahivatalba egy Fleming nevű favágó és a barátjától kapott felhatalmazás értelmében hazavitte annak ajánlott csomagját — melyben jófajta skót subapálnika volt. Szerencsétlenségére a barátja nem tudta már tovább elvieselni a szomjuságot és szintén bement a postára, ahol kiderült, hogy Fleming hamisított irással kaparintotta meg az élvezetes nedűt. Nosza több sem kellett a derék „jó” barátoknak, azonnal fellármásta a rendőrköt és valóságos hadjáratot vezettek a furfangos kópé ellen. Meg is találták az egyik utcai árokban és mivel egy csöppet sem hazgyott az ügyben, a dűtyibe vitték — kijátszani, addig is míg a törvény ellátja a baját.

VAKMERŐ RABLÓTAMADÁS TORONTÓBAN

HAROMEZER DOLLÁRRAL AKARTAK AZ EGYESULTEKBE SZÖKNI A BANDITÁK

A torontói rendőrség izgalmas hajszá után elfogta azt a hét tagból álló rablóbandát, amely a tatarozás alatt levő Metropolitan United Church munkásainak \$3000-t kitevő munkabérének két bankszolgától elrabolta. A rendőrség egy 15 éves fiú feljelentésének és pontos személyleírásának köszönheti a szerencsés fogást. Míg ugyanis a rablóbanda tagjai „munkában” voltak a szűk kis ucca másik oldalán levő kórház ablakából egy betegségből lábadozó fiú mindent pontosan megfigyelt és azonnal értesítette a rendőrséget. A hét gonosz így megfelelő elbánásban fog részesülni a törvény előtt.

Hat eskimó menekült meg a haláltól

OTTAWA, március 11. — A Nottingham szigeten felszerelt állami rádióállomás öt eskimó megmentéséről tett jelentést a hivatalos köröknek. A vadászaton levő eskimók egy hatalmas jegesmedvét üldöztek, mikor a vastag jégtábla elvált és mire az eskimók ezt észrevették már nem tudták a partra menekülni. Kutyaszánjaik minden felszereléssel és élelemmel a parton maradtak és az eskimóknál is fegyverükön kívül nem maradt semmi. A jegesmedve átlátván a helyzetet, néhány ólomgolyóval a bundájában partra uzsott és jól belakmározott a hajszolában kimerült kutyák husájából.

A szerencsétlen eskimók hat teljes napig fagyoskodtak a jégen éltenszomjan, míg Boucherville közelében véletlenül rájuk akadtak a halásznok és megmentették őket a biztos haláltól.

Talpra magyar! hi a haza! ...

A MAGYAROK „GRAND OLD MAN”-JE AZT ÜZENTE

Lapunk budapesti szerkesztője beszélgetést folytatott a magyar nemzet nagy patriárkájával, Apponyi Alberttel, aki március 15-ére az alábbi üzenetet küldötte a kanadai magyarságnak:

— Rendkívül nagy értékkel bír az anyaországon kívüli és így az elcsők között a kanadai magyarság megmezdulása a béke-revizió érdekében. Azért csak tiszta szívvel üdvözölhetjük azokat a gyűléseket, amelyek csatlakoznak az őszmagyarság azon tántoríthatatlan akaratának megnyilvánításához, hogy a Trianonban rajtunk elkövetett igazságtalanság megszüntetését egy életképes Magyarország helyreállításával elérjük.

— Ebben egyetért minden magyar ember, ezt EGYERTELMŰLEG KELL KOVETELNÜNK ÉS EBBE NEM SZABAD BELEVEGYITENÜNK SEMMIFÉLE OLVAN KÉRDÉST, melyben esetleg nem tudnánk megegyezni. A REVIZIÓ KOVETELÉSE ALLJON TISZTAN, EGYSÉGESEN, MINDEN SZETAGAZAS NÉLKÜL! — Ezzel az egyetértéssel, amely minden magyar érző embert egybekapcsol a földgömb bármelyik felére vetette is a sora, fel fogjuk keltetni a nagy nemzetek rokonérzetét és igazságérzetét. Mert a béke nem nyugodhat igazságtalanságon, amely keserűséget és lelki lázongást termel; HA AKARJUK A NEPEK TESTVERI BEKESSEGET, AZT IS AKARNUNK KELL, HOGY TESTVERKENT VISELKEDJENEK EGYMÁSSAL SZEMBEN, vagyis, hogy egyik se akarjon a másik rovására gyarapodni, a másik felett uralkodni. Trianon pedig ilyen állapotot teremtett, ezért KELL A REVIZIÓ, NEMCSAK A MI MAGYAR SZIVÜNK SZERINT, DE A BEKE ÉS TESTVERISÉG ERDEKÉBEN IS.

LEÉGETT A SZÉKELYFÖLDI RÓMAI KATOLIKUS TEMPLOM

Lőrinc László és Orbán Lajos honfitársaink tudósítása alapján fájdalommal közöljük olvasóinkkal, hogy a magyar kultúra egyik legrégibb saskatchewan-i bástyája, a székelyföldi római katolikus templom március 3-áról 4-re virradó éjjel porráégett.

A tüzet a nagykiterjedésű hitközség fáradhatatlan plébánosa, Dr. Csá. ki Benjamin vette észre először, de akkorra már olyan magasra csaptak fel a lángok, hogy oltásról vagy mentésről szó sem lehetett. Az anyagi kár, így jóval meghaladja a 8,000 dollárt, melynek csak egy töredéke térül meg biztosítás útján. A tűz keletkezésének okát még nem sikerült kinyomozni és mindenestre szomorú, hogy a saskatchewan-i székelyföldi magyarjainak áldozatkészségéből épített istenháza a tűz mártaléka lett. A templomot 1911-ben építették és befogadóképessége meghaladta bármely nyugat-kanadai magyar katolikus templomét.

A walesi herceg - Anglia régense

LONDON, március 10. — A királyi orvosai ma reggel újabb jelentést adtak ki, amely bár a nagybetűt uralkodó tartós javulásáról számol be, egyúttal megállapítja, hogy György király állapota egyáltalán nem enged meg, hogy a legkisebb gondja is legyen. Egyre biztosabb alapot nyer az a hír, hogy V. György angol király sose fogja átvenni a világhírdalom kormányzást. Politikai körökben egésztízóra veszik, hogy csak nagyon rövid idő kérdése az, hogy a walesi herceg, mint régens, átvegye a királyi hatalmat. A kormányzótanács, amely a királyné elnöklése alatt a király tegege ota a felségjogokat gyakorolja, rövidesen le fog mondani. Nagyon valószínűnek látszik, hogy a parlament feloszlítása, az új kabinet kinevezése s az új választások megejtése után a trónbességet már a walesi herceg fogja tartani.

MÁRCIUS 15-IKE A RÁDIÓBAN

A „KANADAI MAGYAR UJSÁG” MÁRCIUS 15.-IKE MELTÓ MEGUNNEP-LESZERE A LEGNAGYÓBB NYUGATKANADAI RÁDIOÁLLOMÁS KÖZVETÍTÉSÉVEL MAGYAR ZENEMUSORRAL KEDVESKEDIK OLVASÓINKAK — PENTEKEN ESTE PONT 8 ÓRAKOR A KANADAI HIMNUSZSAL NYITJA MEG A LEGSZEBB MAGYAR MUZSIKÁT BEMUTATÓ PROGRAMOT A WINNIPEGI CKY ÁLLOMÁS

A Kanadai Magyar Ujság szerkesztője különös tekintettel arra, hogy a Kanadába szakadt magyarok nagy része távol lakik azoktól a magyar telepektől, amelyek hazafias ünnepélyeket tartanak az 1848 márciusi nagy napok emlékére a winniepei CKY rádióállomás közvetítésével pénteken, március 15.-én este 8—1/2-9-ig (Central Standard Time, azaz Saskatchewan Moutáin Time területén és Albertában 9—1/2-10-ig) a magyar klasszikus zeneszerzők remekiből és a cigánybandák főbemászó népdalaiból összeállított műsorral kíván kedveskedni olvasóinak.

A Kanadai Magyar Ujságnak ezzel az a célja, hogy lehetőleg minden kanadai honfitársunk egy kis élvezetben részesüljön a magyar nemzet nagy ünnepén, amikor még a százezernél több előfizető felmutató Winnipeg Free Press palotáján is piros-fehér-zöld lobogót lenget a szél.

Jól tudjuk, hogy a szerzetés-áztört kanadai magyarok között aránylag kevés dicsekedhetik rádiófelvétel készítővel, de valószínűleg akad a közéletben valaki, akinek van rádiója és bizonyára szívesen megengedi, hogy a magyar muzika gyöngyét honfitársaink is élvezhessék.

A magyarság angolnyelvű barátainak a műsor bevezetésekor Mr. Rutland, a CKY rádióállomás igazgatója röviden ismerteti fogja március 15-ike jelentőségét, mely után a „Magasan repül a daru” című népdal nyitja meg a műsört nagyzenekari előadásban. A „Huzd rá cigány” népszerű dalama után Liszt 2. Rapszódájának hatásos akkordjai, majd a második csárdia jelenet, az ötödik magyar tánc „Maros vize folyik csendesen” kezdetű népdal stb. melódiai fogják megismertetni a mi jellegzetes zenénket a rádióhallgatókkal.

A CKY állomás 5000 kilowattos rádióhullámjával nemcsak Kanada legnagyobb részén, hanem az Egyesült Államok közép és északnyugati területén is hallható lesznek és szeretnénk, ha lehetőleg minél több olvasónk megragadná az alkalmat, hogy egy félórán át igazi magyar muzikát hallgasson. Amennyiben meg fogja nyerni a műsor olvasóink tetszését és azt velünk tudatni fogják, úgy hasonló alkalmakkor ismét rendezünk magyar rádió-estet.

A Kanadai Magyar Ujság szerkesztője éppen azért válogatta össze a zeneszámokat azzal a céllal, hogy az angol közönség is szívesen fogadja törekvéseinket s ennek folytán a CKY állomás igazgatósága legközelebb imét módot adhasson arra, hogy a magyar fölnek oly szívesen szóló népdaloktól az immár 220 esztendő Rákóczi induló dübörgő dallamáng néha-néha a magyar zenekultúra is uralja a levegőt ebben a hideg, jászbandos világban.

Nagy szolgálatot tesznek tehát olvasóink a magyar ügynek, ha megkérlik angol ismerőseiket, hogy hacsak néhány sorban is tudassák a winniepei CKY állomással, hogy meg voltak elégedve a Kanadai Magyar Ujság magyar rádióprogramjával és a magyar muzika gyakoribb leadását kérik.

A Kanadai Magyar Ujság azonban nemcsak egy feledhetetlenül kellemes félórát akar szervezni olvasóink, hanem kötelességévé szeretné tenni minden kanadai magyarnak, hogy ezt az alkalmat felhasználva ügykezzék barátai és főleg angol ismerőseik figyelmét is felhívni a Kanadai Magyar Ujság március 15-iki rádióműsorára és a magyar zenének élvezete kapcsán megmagyarázni mindazt ami olyan nagyon fáj minden igaz magyar embernek ...

FOLYIK AZ EMBERVÉR MEXIKÓBAN

AZ EGYESULT ALLAMOK HADIANYAGOT ÉS REPULÓGEPEKET KÜLDÖTT A KEGYETLEN DIKTÁTOROK SEGITSEGÉRE — CALLES, A HIRHEDT VALLASULDÖZÖ ALL A MEXIKOI KORMÁNYCSAPATOK ELEN

A legutóbbi táviratok hozzátétlegyan még a felkelők javára ítéltek meg a helyzetet, különösen mióta Valles 15 ezer felkelő áll szemben Calles tábornok, a felkelők vezére egy fejtartózatathatatlán rohammal bevette Juarez városát. A kormánycsapatok azonban mexikói módra elintézélen a délen rakoncátlankodó felkelőket mindössze az Egyesültállamok Legationa utóbba két hajrákómalással Mexikóba két hajrákómalással s így a felkelők nem fogják sokáig kibírni az élet-halál harcot. Lapzártakor érkezett jelentések ugyan még a felkelők javára ítéltek meg a helyzetet, különösen mióta Valles tábornok, a felkelők vezére egy fejtartózatathatatlán rohammal bevette Juarez városát. A kormánycsapatok azonban mexikói módra elintézélen a délen rakoncátlankodó felkelőket mindössze az Egyesültállamok Legationa utóbba két hajrákómalással Mexikóba két hajrákómalással s így a felkelők nem fogják sokáig kibírni az élet-halál harcot. Lapzártakor érkezett jelentések u-

Megbetegedett a magyar miniszterelnök

BUDAPEST, március 11. — BETHLEN ISTVAN MINISZTERELNÖK MÁR HATODIK NAPJA INFLUENZÁBAN FEKSZIK S MÍG AZ ÁGYAT ELNEM HAGYHATJA VASS JÓZSEF NÉPJÓLETI ÉS MUNKAÜGYI MINISZTER LATJA EL A MINISZTERELNÖK TI TEENDŐKET.

A CSEHEK ISMÉT MEGELŐZTEK

bennünket, amennyiben London és Newyork közvetítésével telefonon beszélgettek a kanadai kormányférfiakkal. Igaz, hogy nekik nincs oly kellemetlen témájuk, mint pl. nekünk a trianoni reviziót követelő sirámánk és könnyű nekik a kanadai líziből hájórakományokat rendelni, amikor elárasztják a világot a túllünk elrabolt területek iparckelével.